

Undervisnings-
och kultur-
ministeriet

Institutet för
hälsa och välfärd

14.5.2020
gäller från 1.6

Anvisning om förhindrande av coronavirussmitta i samband med offentliga tillställningar och allmänna sammankomster samt vid användningen av offentliga rum

Lagstiftning och behörigheter

Enligt 8 § i lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016) samordnar och övervakar regionförvaltningsverket bekämpningen av smittsamma sjukdomar inom sitt område. Samkommunen för sjukvårdsdistriktet styr och stöder kommunerna och verksamhetsenheterna inom socialvården och hälso- och sjukvården inom bekämpning av smittsamma sjukdomar, utvecklar regionalt diagnostiken och behandlingen av smittsamma sjukdomar och utreder epidemier tillsammans med kommunerna. Regionförvaltningsverket och samkommunerna för sjukvårdsdistrikten inom dess verksamhetsområde ska samarbeta för att bekämpa smittsamma sjukdomar. Regionförvaltningsverket ska fatta de administrativa beslut som föreskrivs i denna lag genom att utnyttja den sakkunskap som finns i samkommunen för sjukvårdsdistriktet, i specialupptagningsområdet och vid Institutet för hälsa och välfärd.

Enligt 9 § i lagen om smittsamma sjukdomar ska kommunerna inom sina områden organisera bekämpningen av smittsamma sjukdomar enligt denna lag som en del av folkhälsoarbetet på det sätt som föreskrivs i folkhälsolagen (66/1972), hälso- och sjukvårdslagen och i denna lag. Bekämpande av smittsamma sjukdomar omfattar i denna lag förebyggande, tidigt konstaterande och uppföljning av smittsamma sjukdomar, behövliga åtgärder för utredning eller bekämpning av epidemier samt undersökning, vård och medicinsk rehabilitering av den som insjuknat eller misstänks ha insjuknat i en smittsam sjukdom samt bekämpning av vårdrelaterade infektioner.

Anvisningens syfte

Den 6 maj 2020 utfärdade statsrådet ett principbeslut om en plan för en hybridstrategi för hantering av coronakrisen. Enligt principbeslutet kan man med specialarrangemang

ordna offentliga tillställningar för över 50 personer inomhus och på avgränsade platser utomhus, om säkerheten kan tryggas genom begränsning av antalet besökare samt säkra avstånd och hygienanvisningar. Syftet med denna anvisning är att stöda ordnandet av trygga offentliga tillställningar och allmänna sammankomster inomhus och på avgränsade platser utomhus under coronaepidemin. Genom att följa anvisningen kan man förhindra smitta och minska antalet exponerade. Anvisningen tillämpas även vid användningen av de offentliga rum som öppnas den 1 juni 2020.

I anvisningen beskrivs allmänna förutsättningar för att förhindra spridningen av Covid-19 och begränsa antalet exponerade. Utgående från förutsättningarna som beskrivs i anvisningen kan de som arrangerar tillställningar och verksamhet utarbeta egna, mer detaljerade rekommendationer för specifika situationer, verksamheter eller tillställningar. Vid större platser där tillställningar ordnas kan det samtidigt finnas flera mindre grupper av människor som inte är i närkontakt med varandra.

I enlighet med 9 § i lagen om smittsamma sjukdomar kan lokala och regionala myndigheter som svarar för smittsamma sjukdomar bistå vid utarbetandet av sådana specifika rekommendationer. Arrangörerna ska planera och bedöma möjligheterna att förhindra smittspridningen innan de beslutar att ordna och genomför tillställningen eller verksamheten.

Det finns särskilda föreskrifter om skyldigheten att skydda anställda i fråga om arrangörer som fungerar som arbetsgivare. När det gäller personer som arbetar i offentliga rum grundar sig på åtgärderna på arbetsgivarens riskbedömning. Arbetshälsovården stöder arbetsgivaren i utarbetandet av riskbedömningen.

Kom inte till offentliga tillställningar, allmänna sammankomster eller offentliga rum om du har symptom

Coronaviruset orsakar en luftvägsinfektion och symptom på detta kan vara bl.a. hosta, ont i halsen, feber, andnöd, muskelvärk, magbesvär och huvudvärk (<https://thl.fi/sv/web/infektionssjukdomar-och-vaccinationer/sjukdomar-och-bekampning/sjukdomar-och-sjukdomsalstrare-a-o/coronaviruset-covid-19>). Man får inte komma till offentliga tillställningar, allmänna sammankomster eller offentliga rum där andra människor samtidigt närvarar om man har några som helst symptom som tyder på smitta.

Riskgrupper

Det rekommenderas att personer som hör till riskgrupperna undviker närkontakter under epidemins tid, och därmed kan deltagande vid offentliga tillställningar, allmänna sammankomster eller verksamhet i offentliga rum inte heller rekommenderas. Om det är nödvändigt att delta ska tryggas avstånd och hygienrekommendationer enligt denna anvisning iakttas.

Riskgrupper för allvarlig coronavirussjukdom: (<https://thl.fi/sv/web/infektionssjukdomar-och-vaccinationer/aktuellt/aktuellt-om-coronaviruset-covid-19/vanliga-fragor-om-coronaviruset-covid-19>)

Undvik onödig fysisk kontakt

Coronaviruset sprids i huvudsak genom droppsmitta (<https://thl.fi/sv/web/infektionssjukdomar-och-vaccinationer/sjukdomar-och-bekampning/sjukdomar-och-sjukdomsalstrare-a-o/coronaviruset-covid-19>). För att undvika smittspridning bör onödig fysisk kontakt undvikas.

- I syfte att undvika närkontakter bör möjligheterna att upprätthålla säkerhetsavstånd vid offentliga tillställningar, allmänna sammankomster och offentliga utrymmen tryggas: antalet personer bör avgränsas så att avståndet mellan var och en är minst 1–2 meter.
- I situationer där det kan uppstå köer bör man påminna folk om säkerhetsavståndet och hjälpa dem att upprätthålla det. Upprätthållandet av säkerhetsavståndet kan säkerställas till exempel genom tillräckligt med personal som instruerar om detta, instruktiv skyltning och genom ankomst- och indelningsarrangemang som förhindrar att det bildas långa köer.
- Risken för droppsmitta är lätt större än vanligt under till exempel allsångsevenemang eller idrott och motion som utövas i grupp, och därför bör betydelsen av att hålla säkerhetsavstånd inskräpas i dessa och liknande situationer.

God hand- och hosthygien förhindrar smittspridning

Coronaviruset smittar i första hand genom droppsmitta (<https://thl.fi/sv/web/infektionssjukdomar-och-vaccinationer/sjukdomar-och-bekampning/sjukdomar-och-sjukdomsalstrare-a-o/coronaviruset-covid-19>). Rätt genomförd host- och handhygien förhindrar smittspridning. Vi rekommenderar att information om korrekt beteende ska delas ut till anställda och besökare i syfte att öka medvetenheten om detta.

- När man kommer in i ett rum eller till ett begränsat utomhusutrymme, bör man rengöra händerna med handsprit. Handspriten ska finnas lätt till hands.
- Tvätta alltid händerna med tvål och vatten före måltiden och alltid när du nyst eller hostat eller om händerna är smutsiga så det syns. Torka händerna i engångspappershanddukar. Om det inte är möjligt att tvätta händerna, ska man använda handsprit.

- Skydda munnen och näsan med en engångsnäsduk när du hostar eller nyser. Släng omedelbart den använda näsduken i soporna. Om du inte har en näsduk till hands, hosta och nys mot armvecket. Tvätta händerna efteråt.
- Använd mask om du vill, med iakttagande av anvisningarna för hur det ska gå till.

<https://thl.fi/sv/web/infektionssjukdomar-och-vaccinationer/sjukdomar-och-bekampning/anvisningar-for-forebyggande-och-bekampning-av-infektioner/allmannahygienregler>

Användning av ansiktsmask av tyg under koronaviruspandemin

https://www.ttl.fi/sv/information-om-hemmagjorda-ansiktsmasker/?_ga=2.93276189.1284887559.1589465358-64553234.1589465358

Städning

Coronaviruset smittar i första hand som droppsmitta, när en person som insjuknat hostar eller nyser. Viruspartiklarna blir inte länge kvar i luften eller på olika ytor.

Vid städning ska man använda ett mildt alkaliskt universalrengöringsmedel. I sanitetsutrymmen kan städningen effektiveras genom användning av desinfektionsmedel. Läkta Arbetshälsoinstitutets städningsanvisningar.

- Torka av ytor som ofta berörs, som till exempel dörhandtag, armstöd, kontakt-och bordsytor, strömbrytare och vattenkranar minst en gång och helst två gången om dagen. I lokaler där det rör sig mycket folk rekommenderas rengöring med 2–4 timmars mellanrum.
- Undvik att använda datorer och dataterminaler som är i kollektivt bruk eller rengör dem efter varje enskild person som använt dem.

<https://www.ttl.fi/sv/stadanvisningar-for-att-forebygga-smitta-av-covid-19%e2%80%af/>

Ifall det konstateras föreligga coronavirussmitta vid en offentlig tillställning eller allmän sammankomster

För utredningen av smittkedjor svarar den läkare i kommunen eller sjukvårdsdistriktet som ansvarar för smittsamma sjukdomar. Om det konstateras föreligga coronavirussmitta vid en tillställning, ska det utredas huruvida andra personer har exponerats för smittan, och de som exponerats ska spåras upp och i enlighet med smittskyddslagen hållas i karantän i 14 dygn. I syfte att underlätta smittspårningen bör

den som arrangerar en tillställning eller sammankomst så långt det är möjligt och i enlighet med vad som förutsätts i övrig lagstiftning ha uppgifter om de personer som deltar i tillställningen eller sammankomsten. Det går att minska antalet personer som exponerats för smittan genom att begränsa antalet personer vid en offentlig tillställning och allmänna sammanomster samt genom att undvika att olika grupper blandas med varandra, om det senare skulle konstateras fall av coronavirussmitta bland dessa personer.

Bör observeras i lägerverksamhet för barn och unga

- Man får endast delta i ett läger om man är symptomfri.
- Lägerverksamheten rekommenderas försiggå i grupper om högst 50 personer som är inkvarterade, intar måltider och ägnar sig åt aktiviteter så att de inte kommer i kontakt med andra grupper som eventuellt befinner sig på samma lägercentral vid samma tidpunkt. På så vis begränsas antalet närkontakter under lägret och underlättas språningen av personer som exponerats för smittan, om det konstateras föreligga coronavirussmitta på lägret.
- Iaktta allmänna rekommendationer angående god hand- och hostningshygien samt städning bör iakttas.
- Undvik onödig fysisk kontakt (till exempel att skaka hand, att kramas).
- Om en lägerdeltagare under lägret konstateras ha symptom som passar in på coronavirusinfektion, ska han eller hon hänvisas till ett separat utrymme och vänta där tills det går att lämna lägret. Han eller hon måste utan dröjsmål söka sig till coronavirustestning. I fall han eller hon konstateras ha smittan, måste de som exponerats för den spåras och försättas i karantän. Lägerarrangören ska i sådana fall vara i kontakt med den enhet som lokalt svarar för smittsamma sjukdomar för att få närmare anvisningar.